

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

PROCENA UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU I DRUŠTVENO OKRUŽENJE

Master Class
Project Preparation and Implementation

Arandelovac 16 – 17. septembar 2011.

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

- Šta je to procena uticaja na životnu sredinu (EIA)?
- Šta je strateška (SEIA) a šta procena uticaja projekta (EIA)?
- Kada se vrši procena uticaja u okviru projektnog ciklusa?
- Kako se sprovodi i koliko traje EIA postupak u Srbiji?
- Koji problemi nastaju?
- Koja su to osetljiva socio-ekonomska pitanja?
- EIA i finansijske institucije (banke)

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

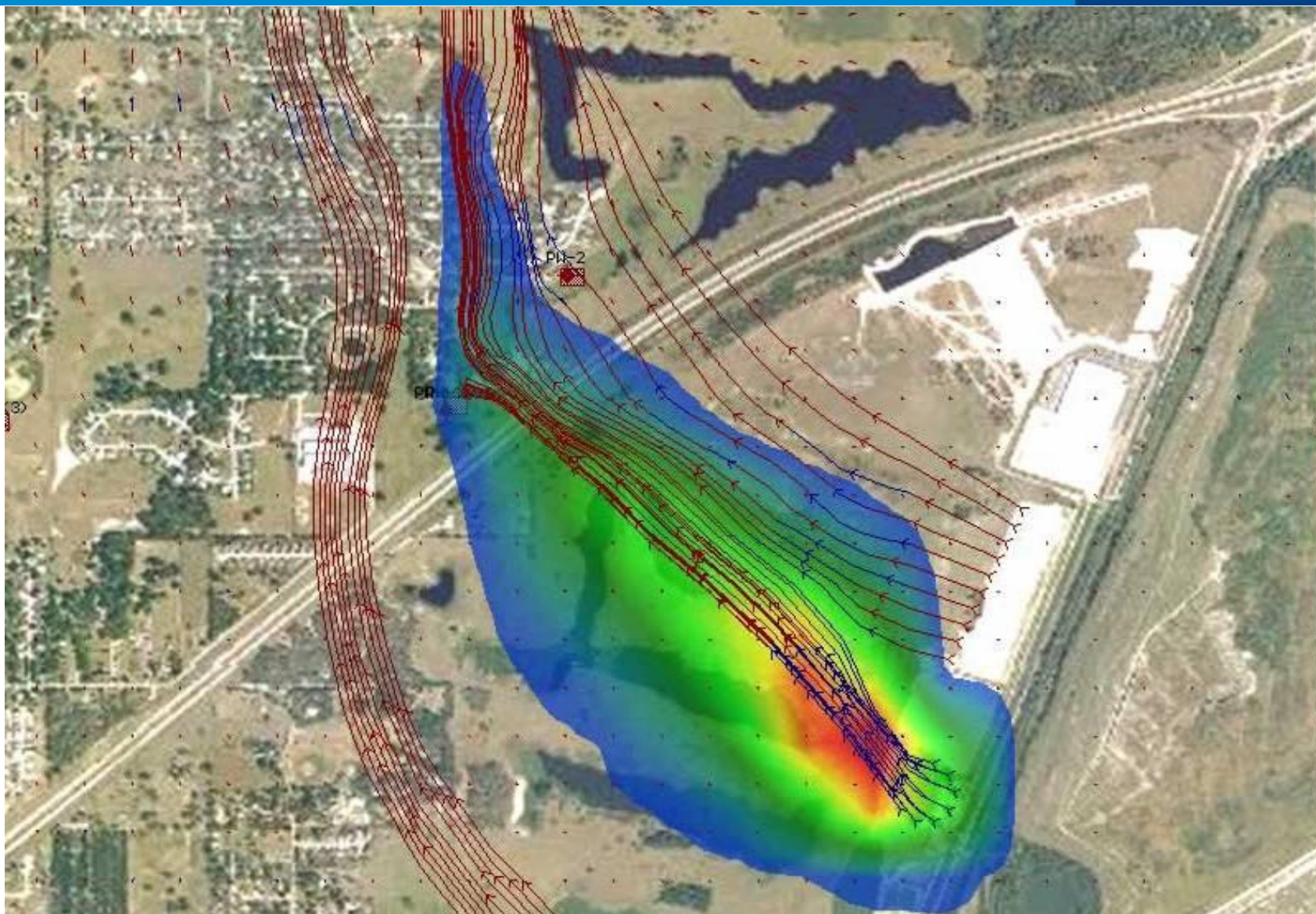
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

Šta je to procena uticaja na životnu sredinu?

- Postupak u kome se sistematski IDENTIFIKUJU, SAGLEDAJU i EVALUIRAJU efekti nekog planiranog projekta na životnu sredinu i društveno okruženje
- Alat za donošenje odluka o daljem razvoju projekta

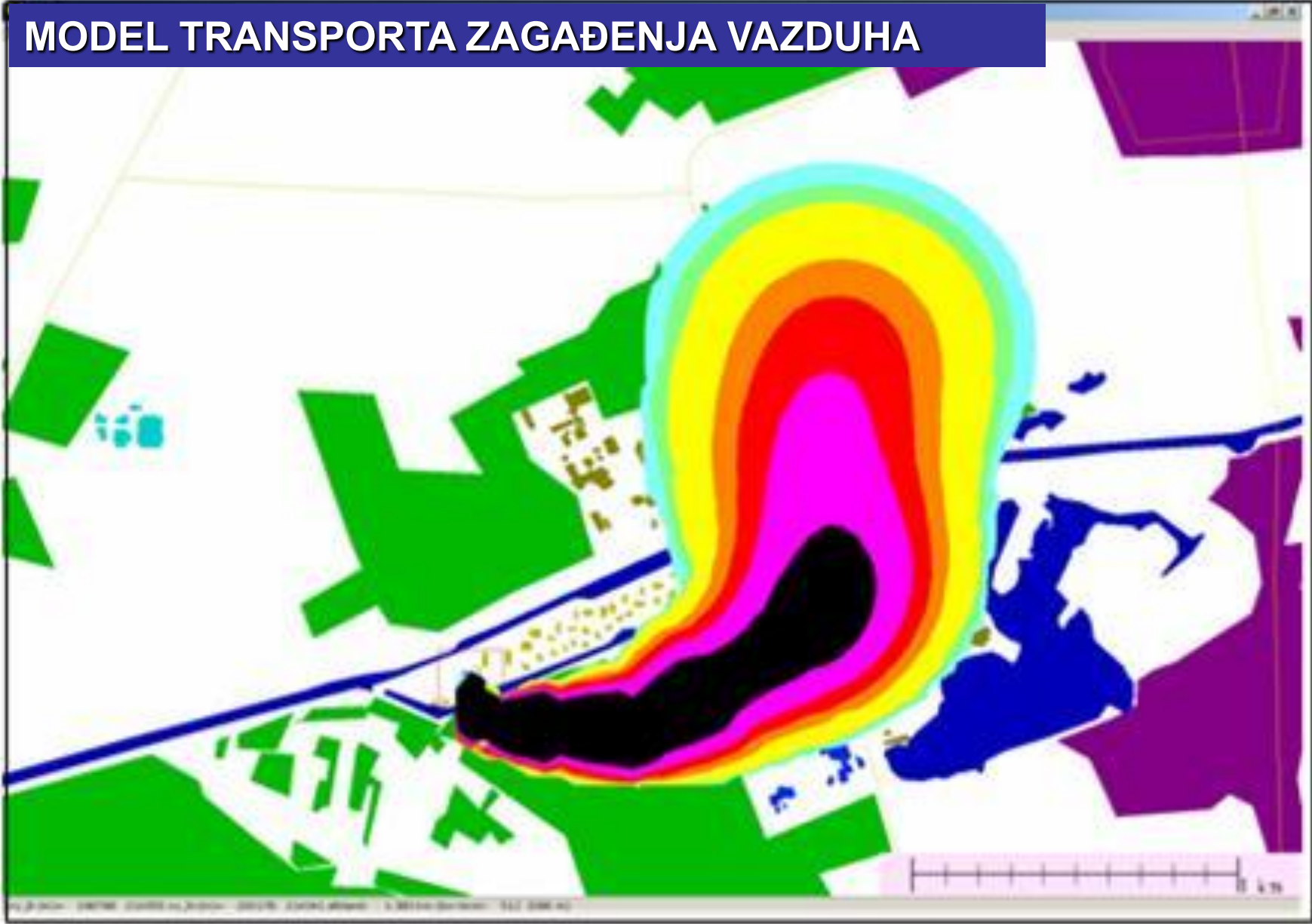

MODEL TRANSPORTA ZAGAĐENJA KROZ PODZEMNU SREDINU

MODEL TRANSPORTA ZAGAĐENJA VAZDUHA

The image displays a spatial model of air pollution transport. A black, irregularly shaped area represents the primary pollution source. From this source, concentric, elongated contour lines radiate outwards, each representing a different concentration level. The colors transition from yellow at the source, through orange, red, pink, and finally to light blue at the outermost edge. The model is overlaid on a map showing geographical features: green areas for fields or forests, blue areas for water bodies, and purple areas for urban or industrial zones. A scale bar in the bottom right corner indicates distances in kilometers, with markings for 0, 1, 2, 3, 4, and 5 km. The title 'MODEL TRANSPORTA ZAGAĐENJA VAZDUHA' is prominently displayed at the top in a dark blue banner with white text.

ZVUČNE BARIJERE NA AUTOPUTU

MOSTOVI ZA ŽIVOTINJE

ZAŠTITNA FOLIJA NA DEPONIJU U PIROTU

PROLAZ ZA RIBE KOD AKUMULACIJE

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

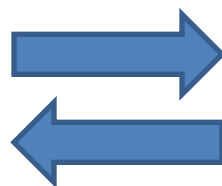
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

PROCENA UTICAJA

(engl. **SEIA**)
**STRATEŠKA
PROCENA**

(engl. **EIA**)
**PROCENA UTICAJA
POJEDINAČNOG
PROJEKTA**

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

ESIA

ENVIRONMENTAL AND SOCIAL IMPACT ASSESSMENT

PROCENA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU
I DRUŠTVENO OKRUŽENJE

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

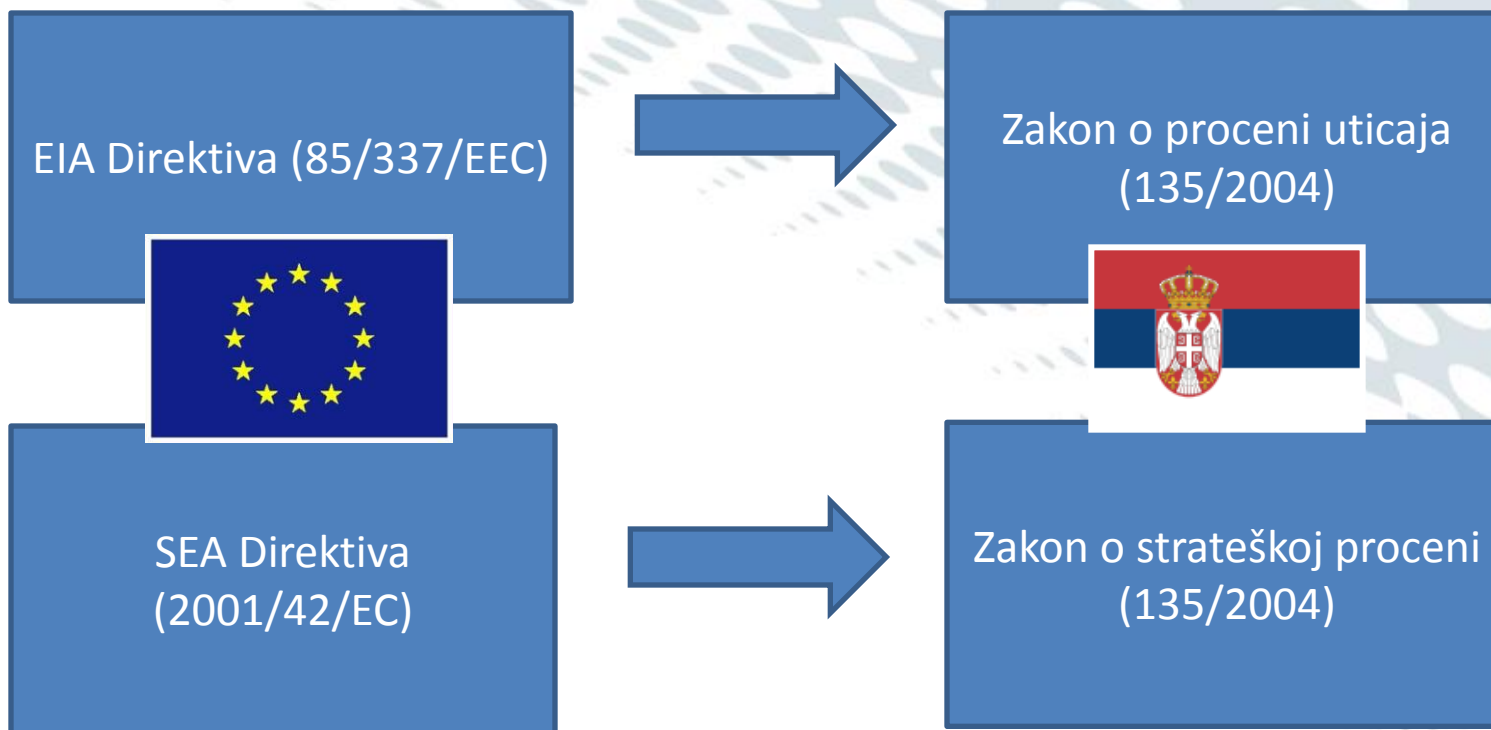
Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

Zakonski okvir

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

Gradimo zajedno za budućnost

SEA i EIA

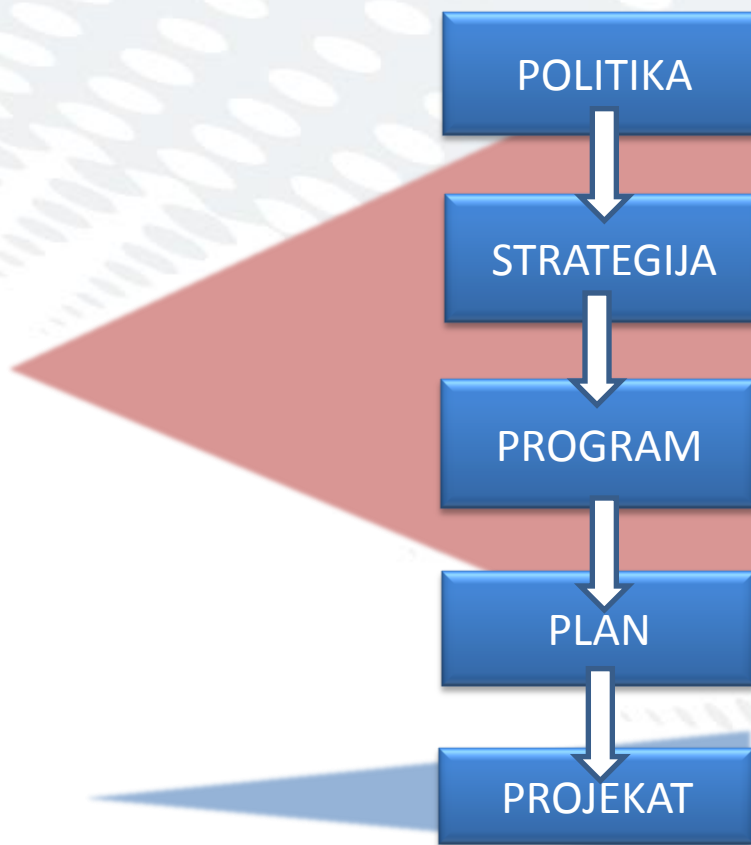
SEA

STRATEŠKA PROCENA UTICAJA
NA ŽIVOTNU SREDINU

EIA

PROCENA UTICAJA
KONKRETNOG PROJEKTA
NA ŽIVOTNU SREDINU

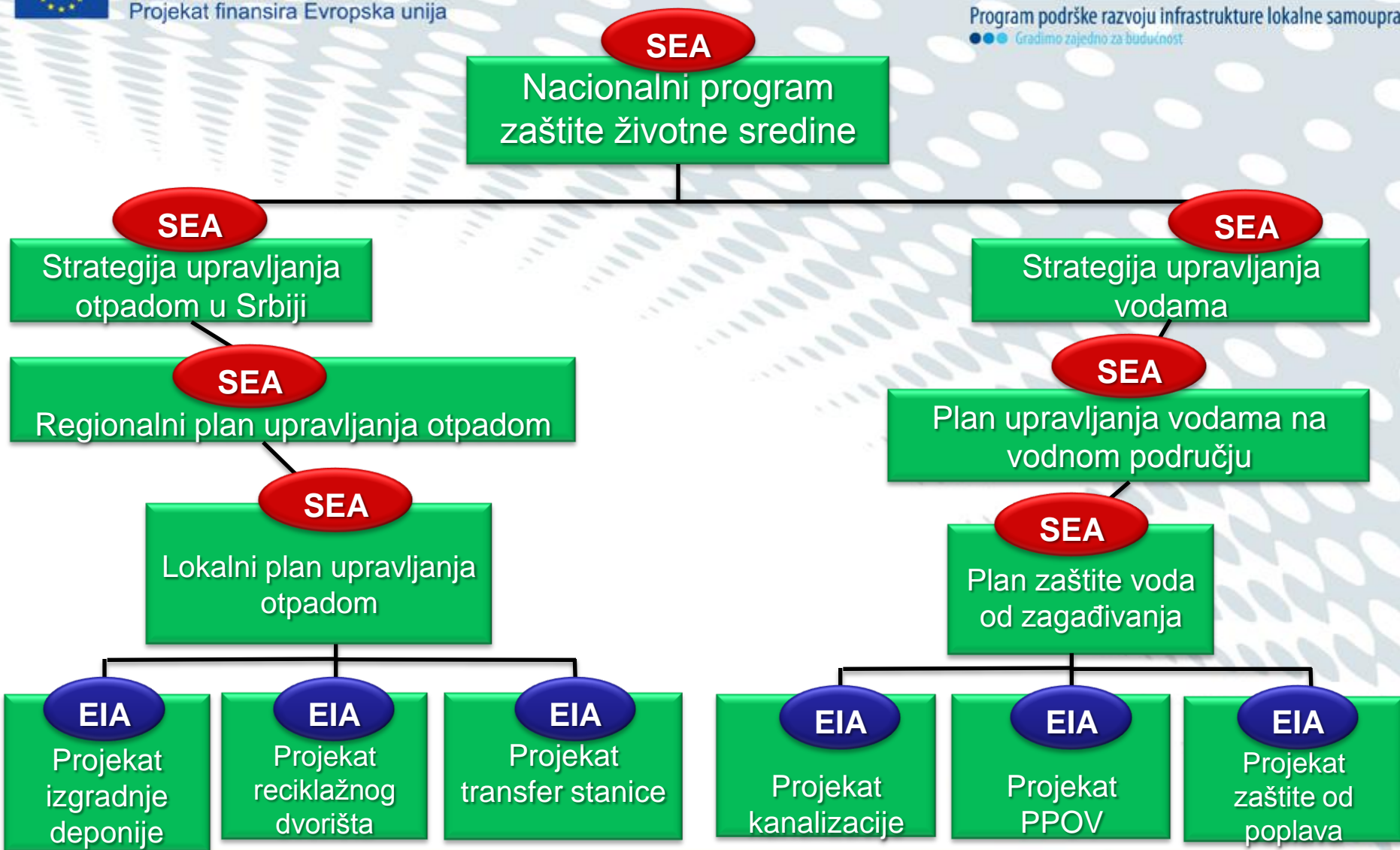
An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

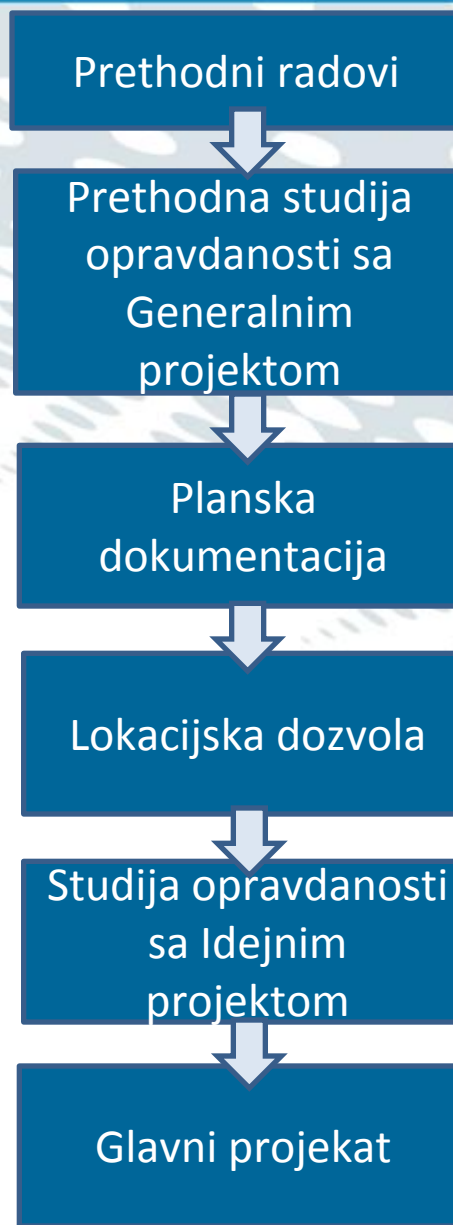

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

EIA/SEA u Zakonu o planiranju i izgradnji

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

SEA

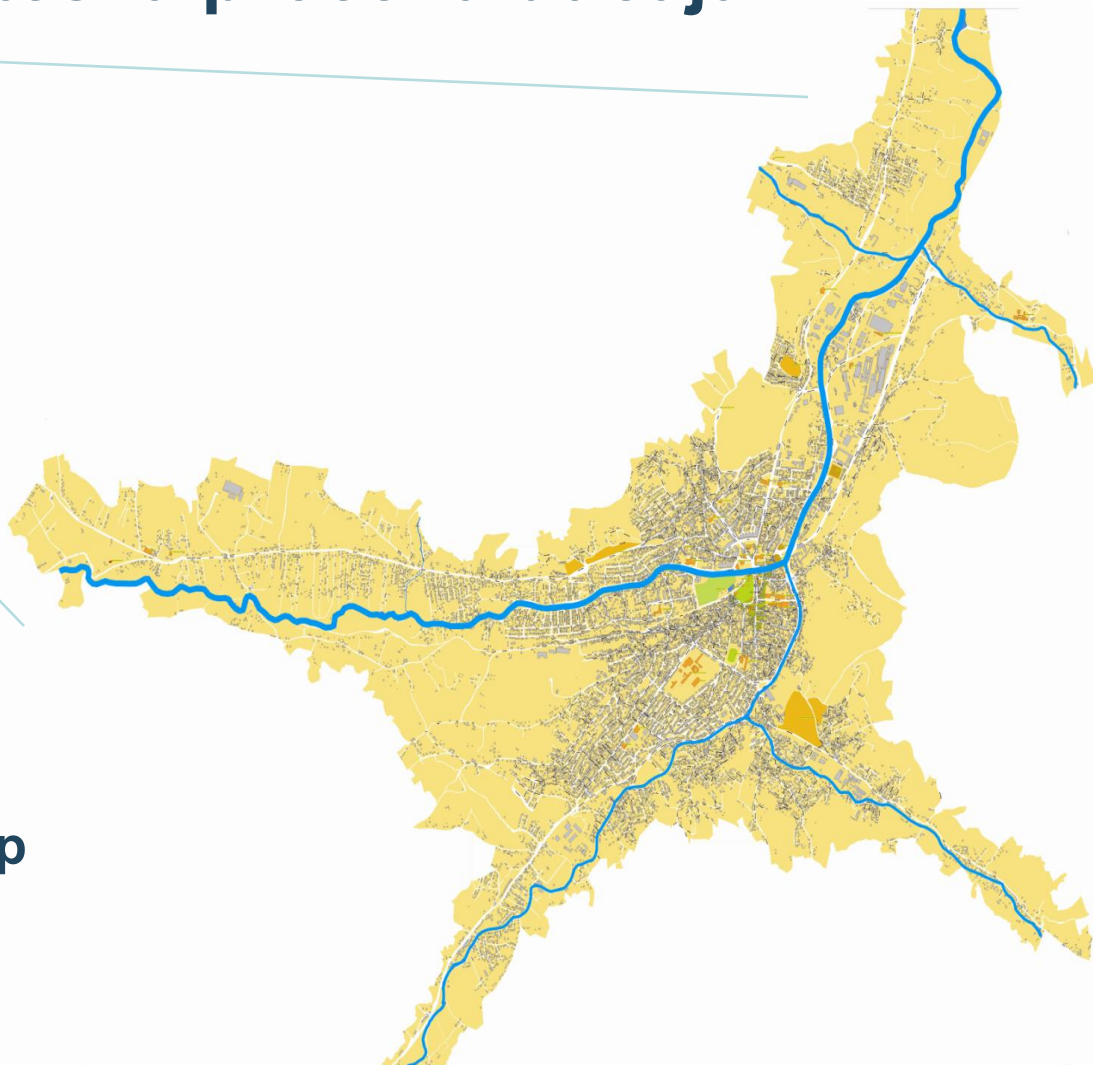
EIA

eptisa
REGIONAL OFFICE FOR SEE
www.eptisaee.com

ROYAL HASKONING

VNG
Vereniging van
Beleidsende Gemeenten

Strateška procena uticaja

- Široki, strateški pristup

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

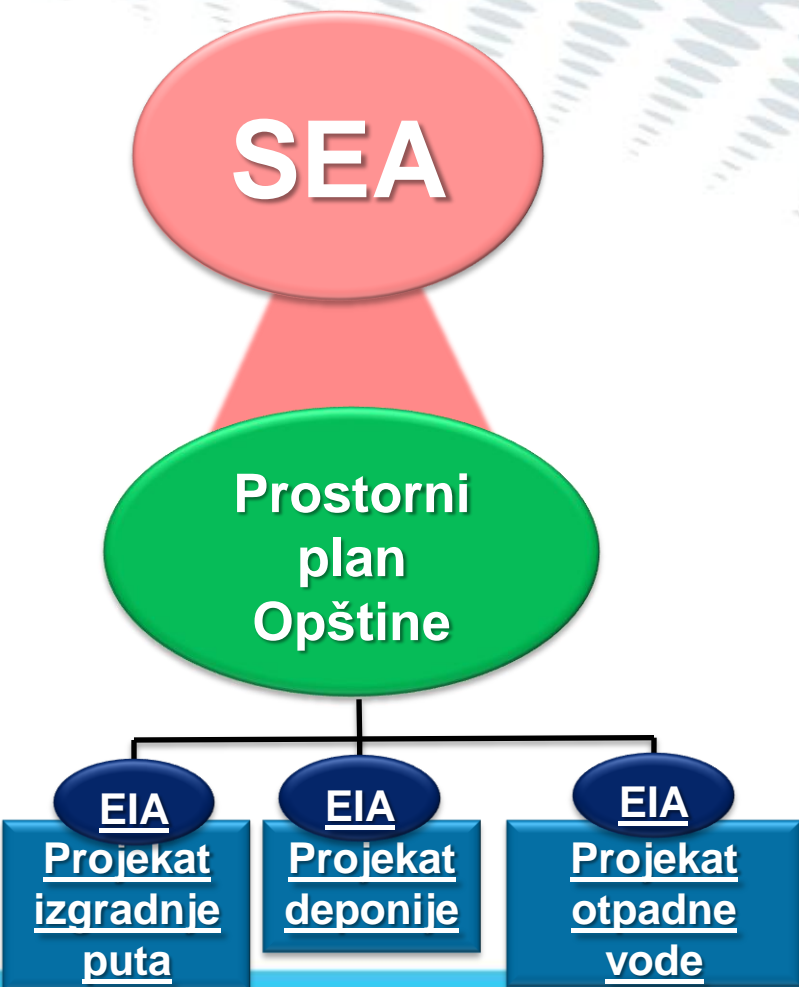
Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

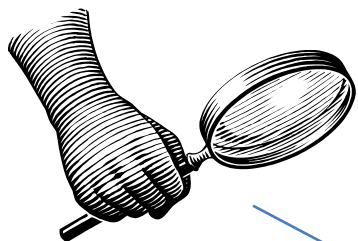
●●● Gradimo zajedno za budućnost

Zadaci strateške procene

- ✓ Da proveriti usklađenost sa strategijama ZŽS višeg reda?
- ✓ Da identifikuje osetljive zone na prostoru opštine i postavlja ograničenja
- ✓ Da analizira različite alternative:
  - potencijalne lokacije za deponiju
  - potencijalne lokacije za PPOV
  - potencijalne mogućnosti za odlaganja mulja
  - potencijalne pravce širenja izvorišta
  - zone sanitarne zaštite
  - predviđene putne pravce (koridore)
- ✓ Da identifikuje uticaje planiranih aktivnosti
- ✓ Da predloži osnovne mere zaštite

EIA – procena uticaja projekta na životnu sredinu

- Fokus na projekat
- Na neposrednu okolinu

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

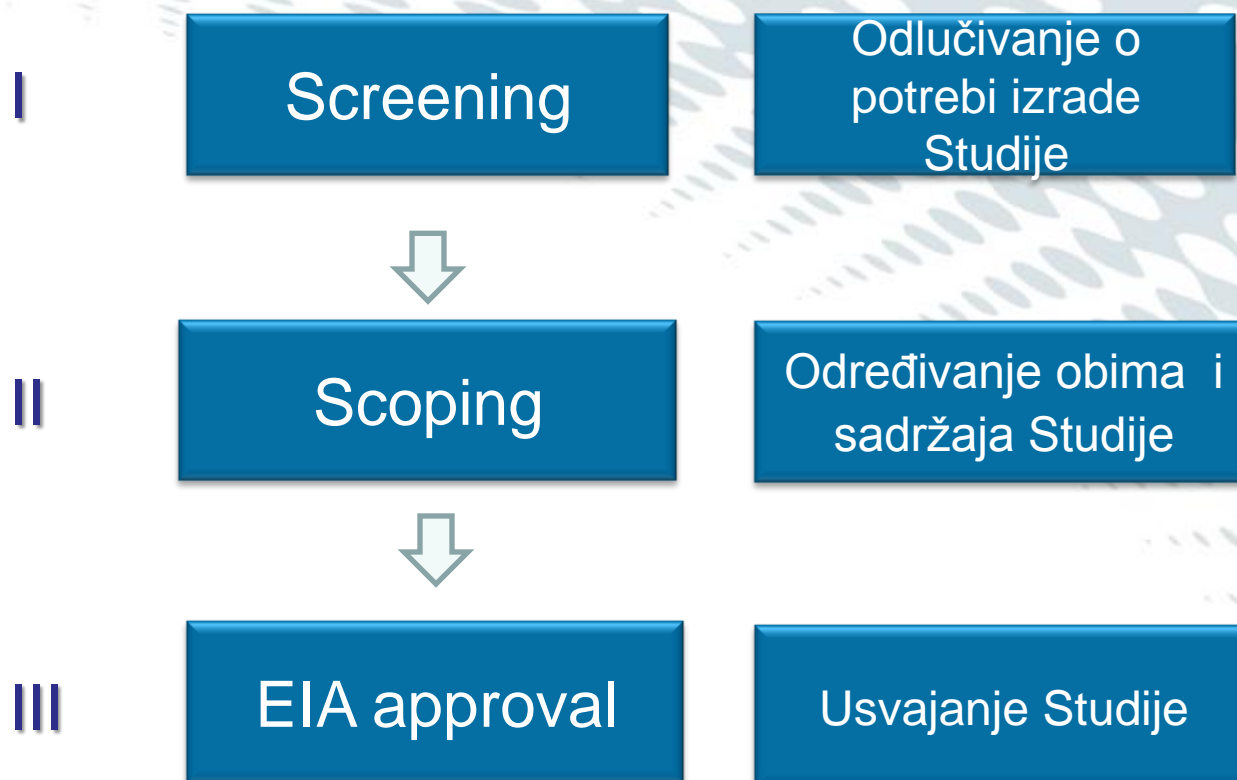
Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

Postupak procene uticaja u Srbiji

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

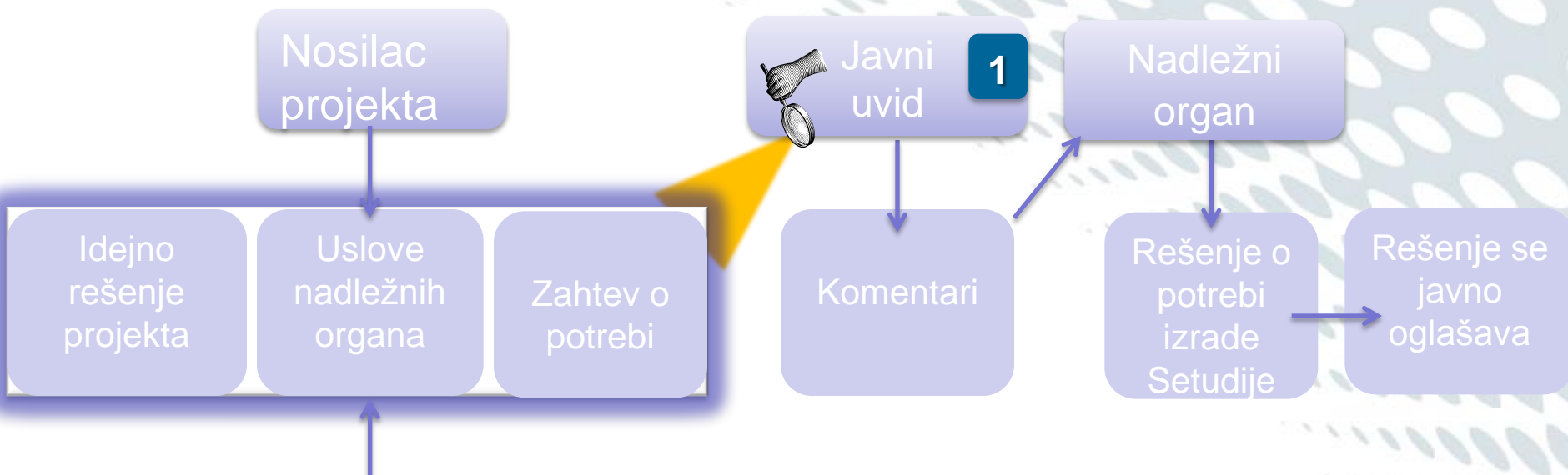
Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

Odluka o potrebi

U ovoj fazi Nadležni organ donosi odluku da li je za predmetni projekat potrebno izraditi Studiju o proceni uticaja

15-33 dana

Uključujući Informaciju o Lokaciji!

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

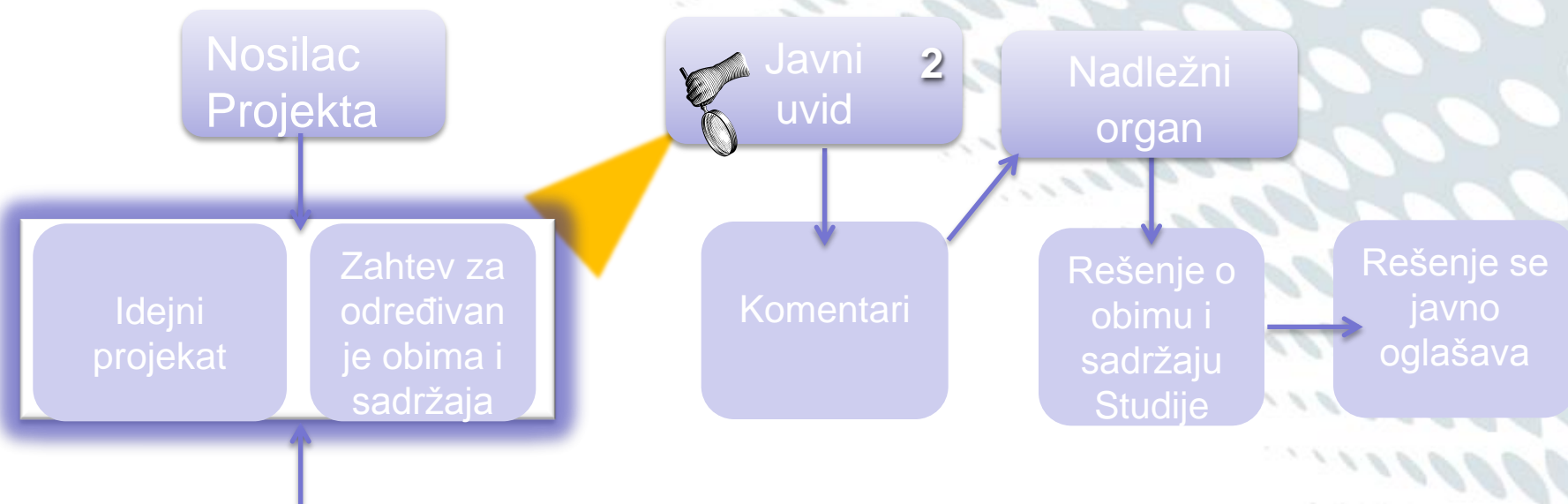
●●● Gradimo zajedno za budućnost

Određivanje obima i sadržaja Studije

**Suština ove faze je da se identikuju
najznačajniji potencijalni uticaji za dalju analizu
a da se eliminišu uticaji malog značaja**

38 dana

Uključujući Lokacijsku dozvolu!

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

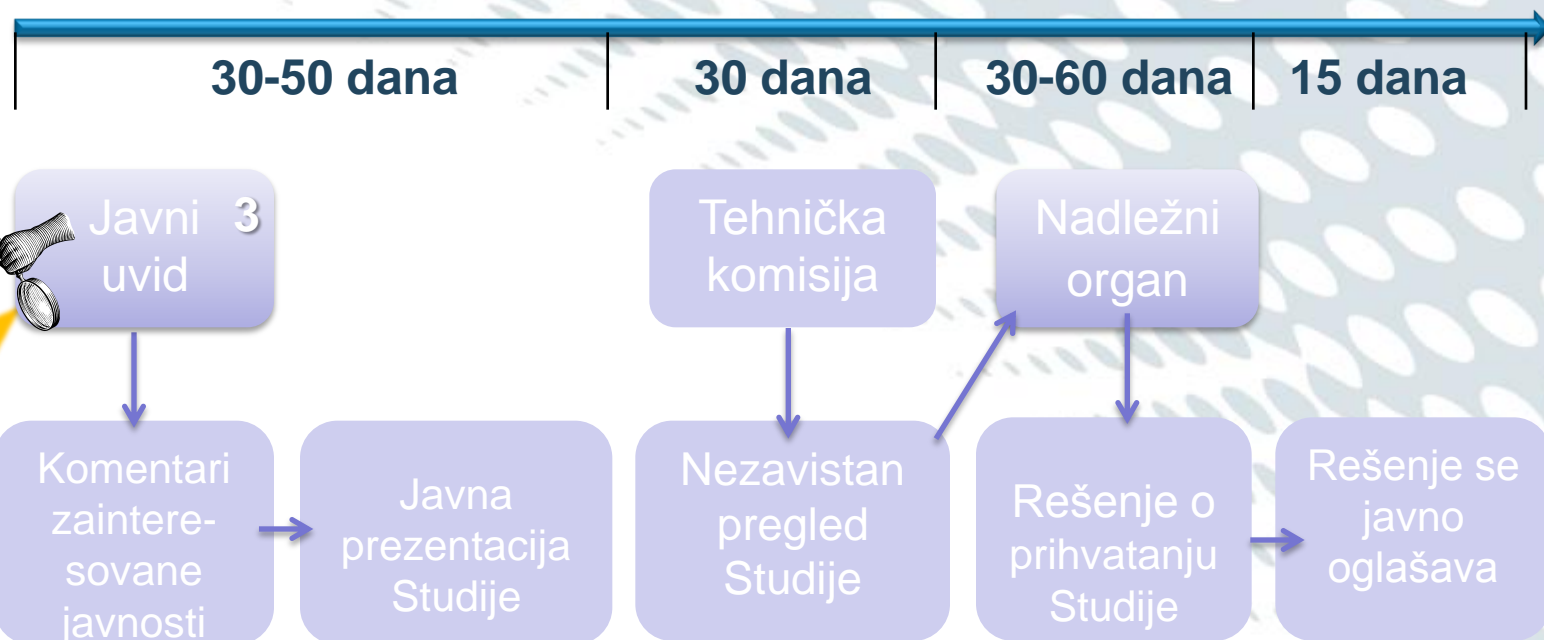
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

Usvajanje Studije

Suština ove faze je da se izvrši detaljna analiza značajnih uticaja na životnu sredinu i da se definišu mere kojima će se nastali uticaji ublažiti

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

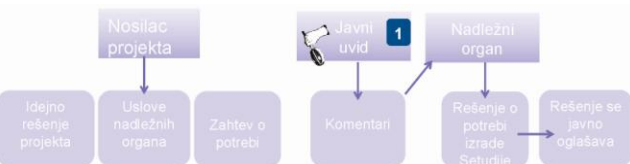
Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

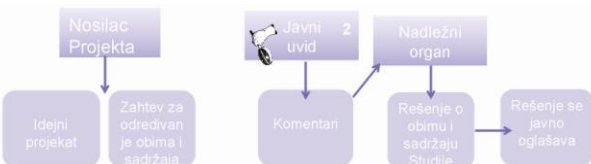
Trajanje postupka procene uticaja u Srbiji

FORMALNO: 135-220 dana

Odlučivanje o potrebi

Određivanje obima i sadržaja

Usvajanje Studije

U PRAKSI: retko kad manje od 1 godine

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

EIA i Banke (Finansijeri, Međunarodne finansijske institucije)

- Banke su razvile sopstvene visoke standarde za kontrolu projekata sa aspekta zaštite životne sredine
- Rizici od mogućeg negativnog uticaja teže nuli
- Sprovodi se redovna kontrola (audit procedura) u različitim fazama finansiranja projekta
- Angažuju se nezaavisni konsultanti koji kontrolišu proces

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

Osetljiva socio-ekonomska pitanja (1)

- Da li će projekat imati uticaja na lokalnu zajednicu ili šire društveno okruženje?
- Da li lokalna zajednica ili šire okruženje mogu uticati na projekat?
- Kako Nosilac projekta ublažava socio-ekonomske rizike do kojih njegov projekat može da dovede?
- Na koji način se vrši prisvajanje zemljišta za realizaciju projekta?

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

Osetljiva socio-ekonomska pitanja (2)

- Ima li raseljavanja? Kako je izvršeno?
- Da li je naknada pravedna?
- Kakva je percepcija lokalnog stanovništva prema projektu?
- Da li je Nosilac projekta u kontaktu sa ugroženim stanovništvom (javne konsultacije)?
- Kakvi su socio-ekonomski uslovi nakon realizacije projekta?

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

Primer: EBRD- izlazni dokumenti procene uticaja

**PLAN UKLJUČIVANJA SVIH
ZAINTERESOVANIH STRANA**

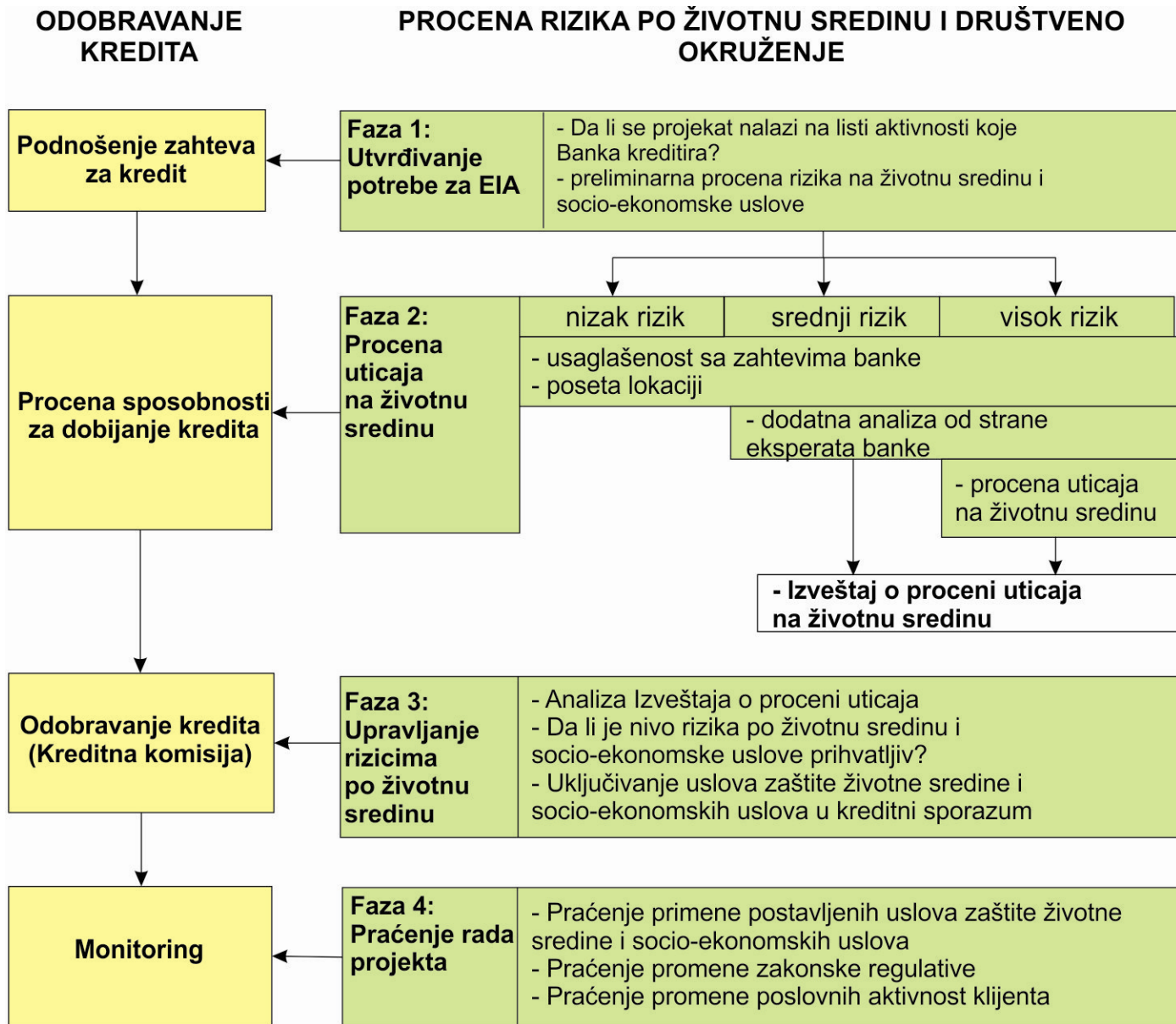
PLAN PRIMENE ZAŠTITNIH MERA

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM

PLAN MONITORINGA

PLAN RASELJAVANJA

EBRD- postupak kreditiranja

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

Hvala!

Branislav Sekulović
Environmental / EIA expert, MISP
+381 63 25 79 66
bsekulovic@misp-serbia.rs
www.misp-serbia.rs